

Finanšu ministrija

**Informatīvais ziņojums
«Par makroekonomisko rādītāju,
ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta
bilances prognozēm 2023.-2025.gadā»**

Ministru kabineta sēde
2022.gada 11.oktobrī

Finanšu ministrija

Makroekonomiskās prognozes 2022-2025

(Augusts 2022)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
FAKTISKAJĀS CENĀS, milj. euro	24572	25371	26984	29154	30647	29457	32867	38363	41332	43561	46228
pieaugums faktiskajās cenās, %	4,0	3,3	6,4	8,0	5,1	-3,9	11,6	16,7	7,7	5,4	6,1
pieaugums salīdzināmās cenās, %	3,9	2,4	3,3	4,0	2,5	-3,8	4,5	2,8	1,0	3,0	3,4
IKP deflators, izmaiņas %	0,1	0,9	2,9	3,9	2,6	-0,1	6,8	13,5	6,7	2,3	2,6
PCI (vidēji gadā), %	0,2	0,2	2,9	2,6	2,8	0,2	3,3	16,5	6,5	1,0	2,0
Tautsaimniecībā nodarbināto mēn. vid. bruto darba samaksa, euro	818	859	926	1004	1076	1143	1277	1379	1462	1539	1616
pieaugums faktiskajās cenās, %	6,9	5,0	7,8	8,4	7,2	6,2	11,7	8,0	6,0	5,3	5,0
pieaugums salīdzināmās cenās, %	6,8	4,8	4,7	5,7	4,2	6,0	8,2	-7,3	-0,5	4,3	2,9
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju (atbilstoši darbaspēka apsekojumiem)	896	893	895	909	910	893	864	881	881	879	877
pieaugums, %	1,3	-0,3	0,2	1,6	0,1	-1,9	-3,2	2,0	0,0	-0,2	-0,3
Bezdarba līmenis (gada vidējais), % no ekon. aktīviem iedzīv.	9,9	9,6	8,7	7,4	6,3	8,1	7,6	7,1	7,1	6,7	6,5

Finanšu ministrija

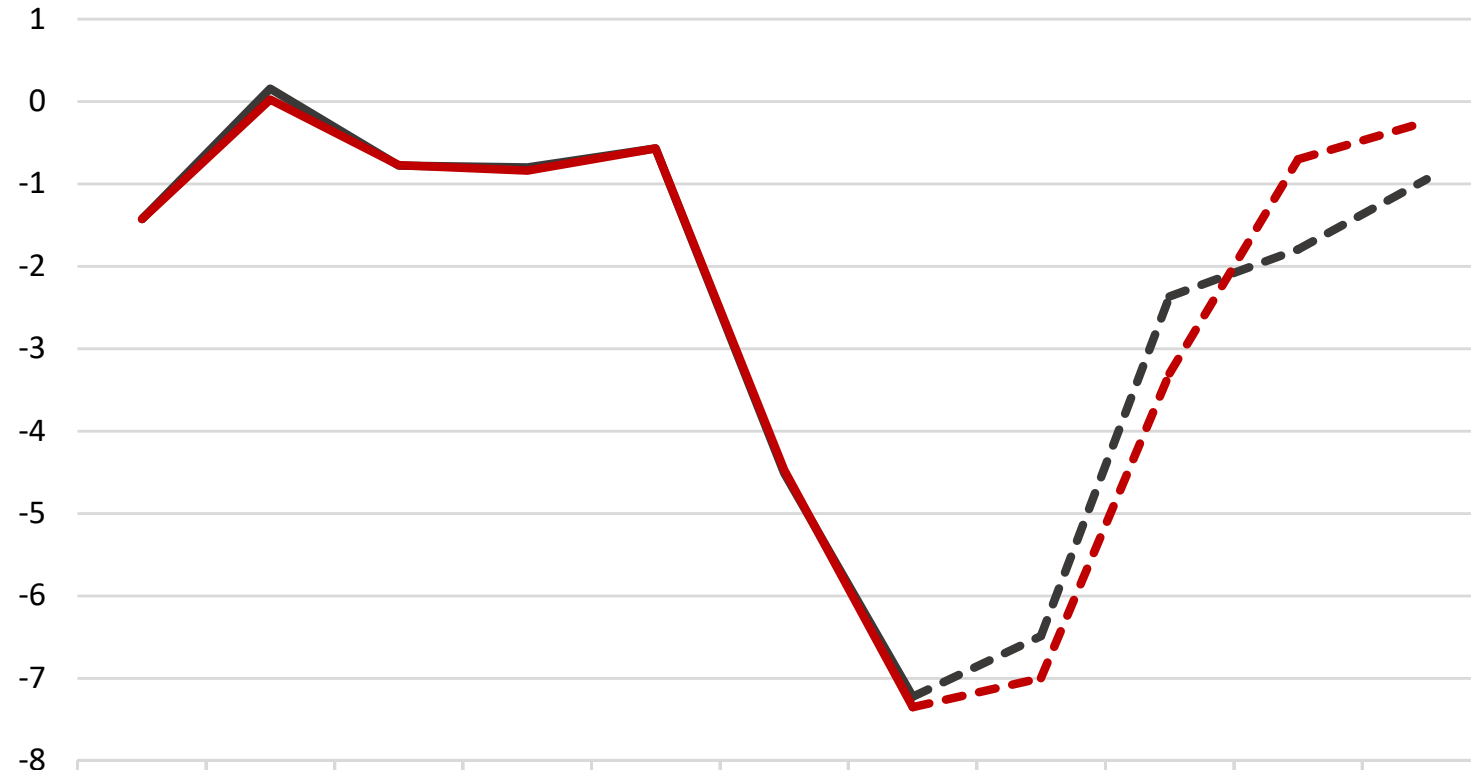
Makroekonomiskās izaugsmes scenāriju salīdzinājums

	Stabilitātes prog. (2022.g. marts)		Budžets (2022.g. augusts)		Izmaiņas	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
IKP, milj, EUR	36520	39010	38363	41332	1843	2322
IKP, % izaugsme	2,1	2,5	2,8	1,0	0,7	-1,5
Deflators, % izaugsme	8,7	4,2	13,5	6,7	4,8	2,5
PCI, % izaugsme	8,5	3,5	16,5	6,5	8,0	3,0
Alga, bruto % izaugsme	6,0	5,7	8,0	6,0	2,0	0,3
Nodarbinātība, % izaugsme	1,3	0,4	2,0	0,0	0,7	-0,4
Bezdarbs, %	7,6	6,7	7,1	7,1	-0,5	0,4

Finanšu ministrija

Vispārējās valdības budžeta bilance pie nemainīgas politikas, % no IKP

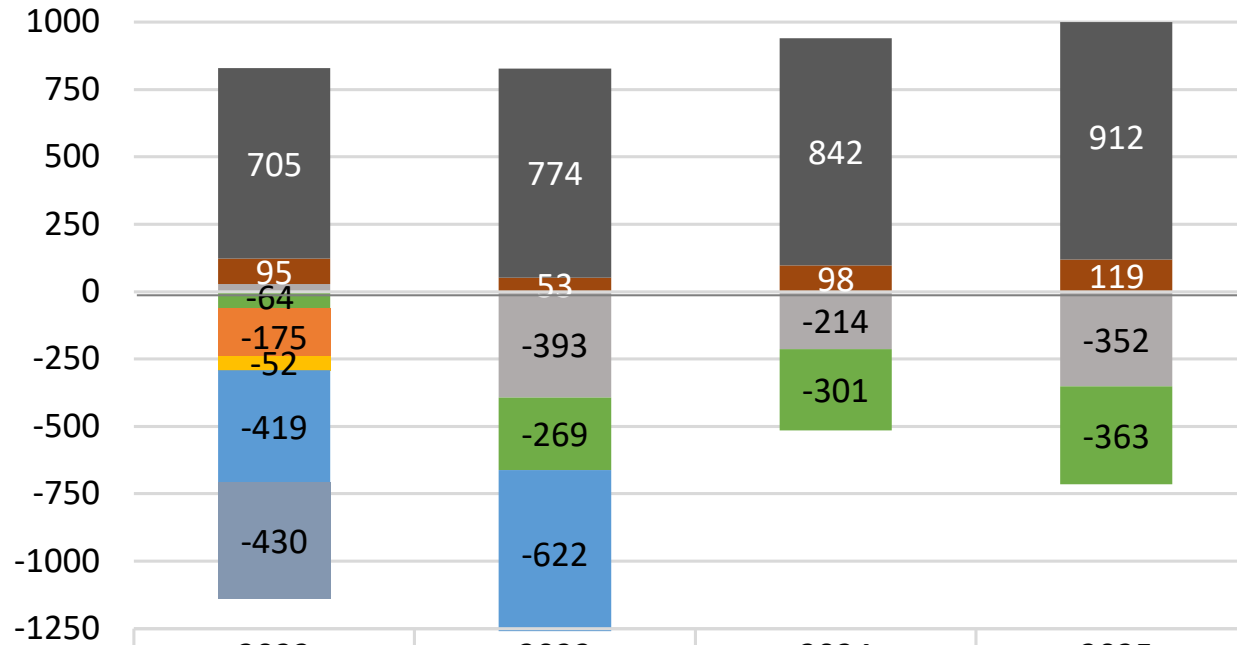

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
				Fakts				Prognoze			
VTbil 2022-2024								-4,8	-2,1	-1,3	
SP 2022-2025	-1,4	0,2	-0,8	-0,8	-0,6	-4,5	-7,2	-6,5	-2,4	-1,8	-0,9
MK ziņojums	-1,4	0,0	-0,8	-0,8	-0,6	-4,5	-7,3	-7,0	-3,3	-0,7	-0,2

Finanšu ministrija

Ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci salīdzinājumā ar Stabilitātes programmu, milj. eiro

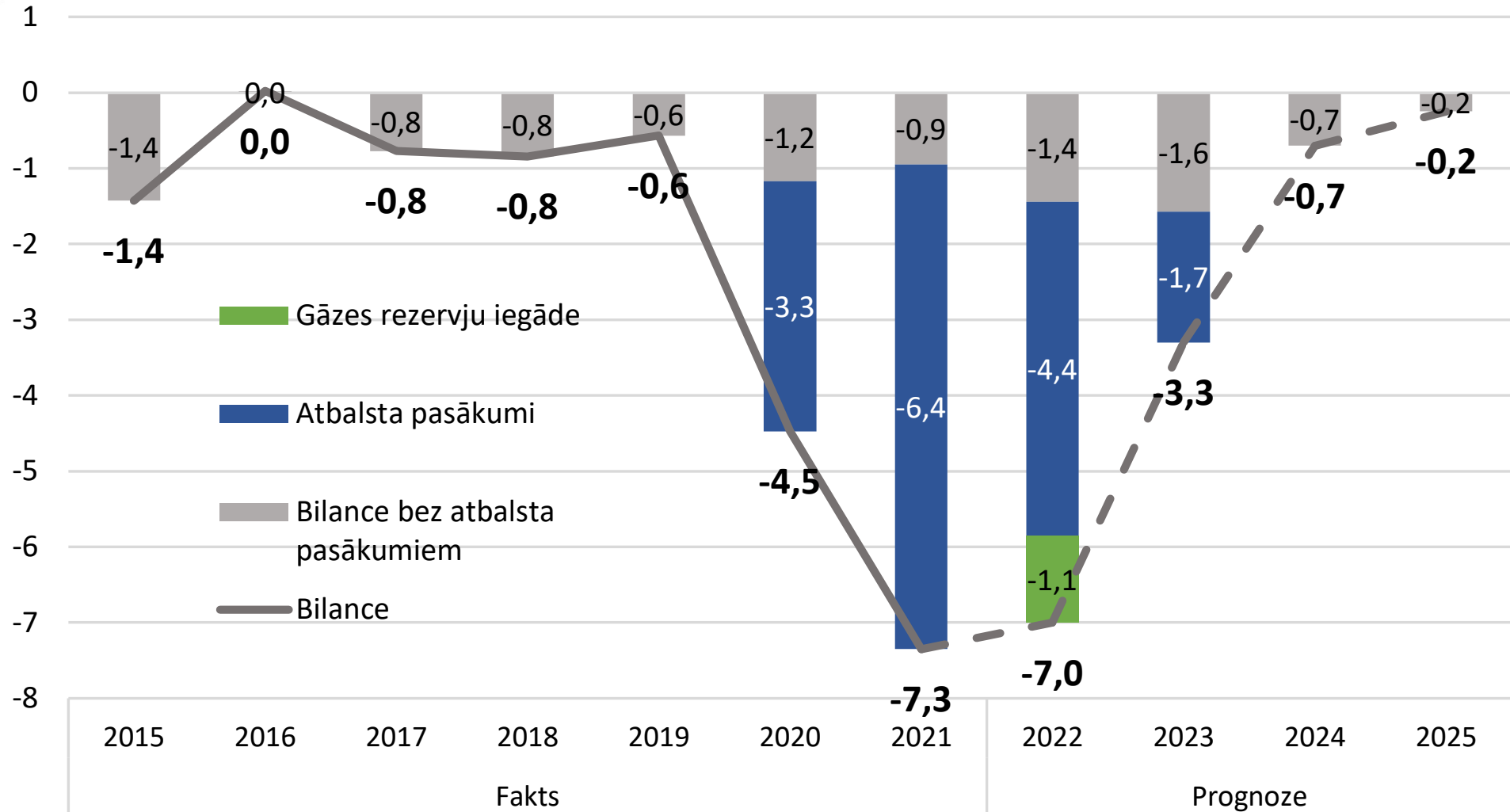

	2022	2023	2024	2025
■ Nodokļu ieņēmumi	705	774	842	912
■ Nenodokļu ieņēmumi	95	53	98	119
■ Gāzes rezervju iegāde	-430			
■ Energoatbalsts 2022/2023 sezonai	-419	-622		
■ Papildus atbalsts Ukrainai	-52			
■ Papildus Covid atbalsts	-175			
■ Valsts speciālā budžeta izdevumi	-64	-269	-301	-363
■ Izmaiņas citās pozīcijās	28	-393	-214	-352
KOPĀ bilances izmaiņas pret SP	-311	-456	425	316

Finanšu ministrija

Atbalsta ietekme uz vispārējās valdības budžeta bilanci, % no IKP

Finanšu ministrija

Galvenās bilances izmaiņas pret Stabilitātes programmu, milj. eiro

	2022	2023	2024	2025
VISPĀRĒJĀS VALDĪBAS BUDŽETA BILANCE	-2 369,5	-922,4	-743,8	-414,6
SP 2021-2024 (21.03.2022)				
Nodokļi	705,4	774,3	842,1	912,1
Nenodokļu ieņēmumi	95,4	52,8	97,7	119,4
Valsts pamatbudžeta pamatfunkciju izdevumi (izņemot procentu izdevumus, iemaksas ES budžetā un transfertos)	-1 094,4	-732,5	-143,4	-148,4
+ (plus) ir izdevumu samazinājums				
- (mīnus) ir izdevumu pieaugums				
Atlīdzība	-19,7	-89,4	-92,2	-102,5
Preces un pakalpojumi	-40,4	-47,5	-53,6	-75,6
Subsīdijas un dotācijas	-1 133,1	-587,0	12,6	26,8
Sociālie pabalsti	103,5	-14,2	-10,8	-20,2
Kapitālie izdevumi	0,3	9,4	4,0	26,4
Pārējās izmaiņas	-5,1	-3,9	-3,3	-3,2
Procentu izdevumi	-12,5	6,4	48,6	54,8
Iemaksas ES budžetā	-20,7	-10,2	-0,2	-31,4
Valsts speciālā budžeta izdevumi (iesk. ātrāku pens. indeksāciju)	-116,2	-268,9	-300,7	-363,2
Pašvaldību budžeta pamatfunkciju izdevumi (izņemot procentu izdevumus un transfertos)	-2,8	-147,0	-229,9	-256,3
Pieklasificēto komersantu bilance	111,8	-134,4	-23,1	2,9
Kapitālie transferti	-43,6	1,4	1,4	1,4
Citas finanšu transakcijas	56,0	6,1	14,9	-24,3
ĀFP nacionālā līdzfinansējuma izdevumi (izņemot transfertos)	-8,6	-19,5	113,2	82,7
Informatīvais ziņojums (04.10.2022)	-2 680,5	-1 378,8	-318,8	-98,6
<i>Izmaiņas kopā</i>	<i>-310,9</i>	<i>-456,4</i>	<i>425,0</i>	<i>316,0</i>

Finanšu ministrija

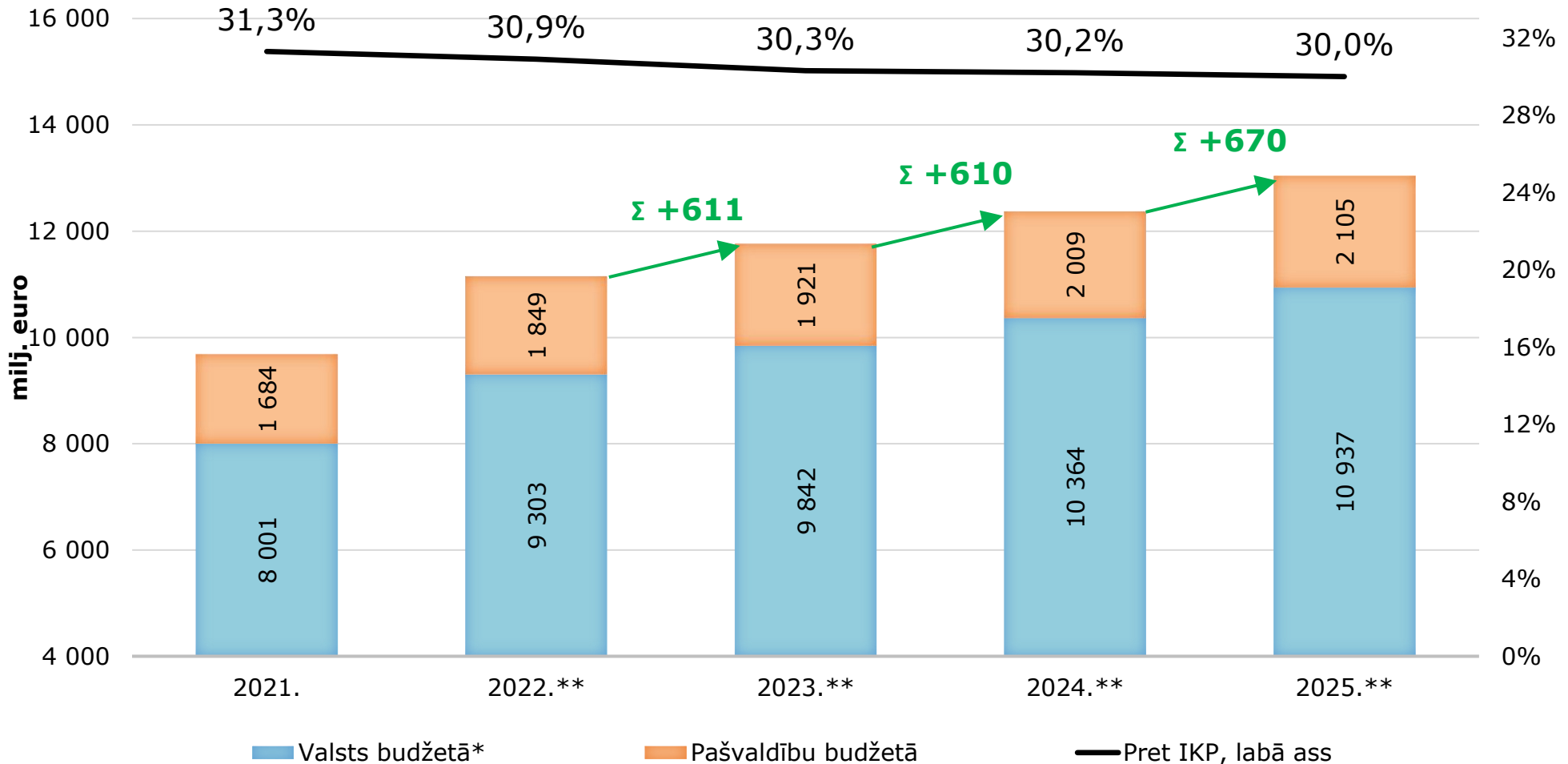
Ieņēmumu izmaiņas pret Stabilitātes programmu, milj. eiro

	2022	2023	2024	2025
Nodokļi	705,4	774,3	842,1	912,1
Kopbudžeta izmaiņas	643,3	745,9	830,4	900,4
SOC	191,8	246,6	274,1	283,9
IIN	183,0	210,6	236,1	237,1
PVN	226,8	237,2	283,4	348,4
UIN	10,0	25,0	17,0	7,0
Akcīzes nodoklis	14,1	21,3	21,5	26,3
Muitas nodoklis	21,8	14,6	10,6	11,0
Pārējie	-4,1	-9,3	-12,2	-13,3
EKS korekcijas izmaiņas	62,1	28,4	11,7	11,7
Nenodokļu ieņēmumi	95,4	52,8	97,7	119,4
Kopbudžeta izmaiņas	90,3	79,2	91,2	117,9
Ieņēmumi no dividendēm	18,0	68,1	81,6	104,9
Pārējie nenodokļu ieņēmumi	72,3	11,1	9,6	13,0
EKS korekcijas izmaiņas	5,1	-26,4	6,5	1,5

Finanšu ministrija

Nodokļu ieņēmumu dinamika 2023.-2025.gadā tiek prognozēta atbilstoši tautsaimniecības attīstības tempiem un pie nemainīgas nodokļu politikas

* neieskaitot VSAOI iemaksas 2. un 3.pensiju līmenī;

** prognoze (neietver nesadalītos nodokļu ieņēmumus vienotajā nodokļu kontā).

Finanšu ministrija

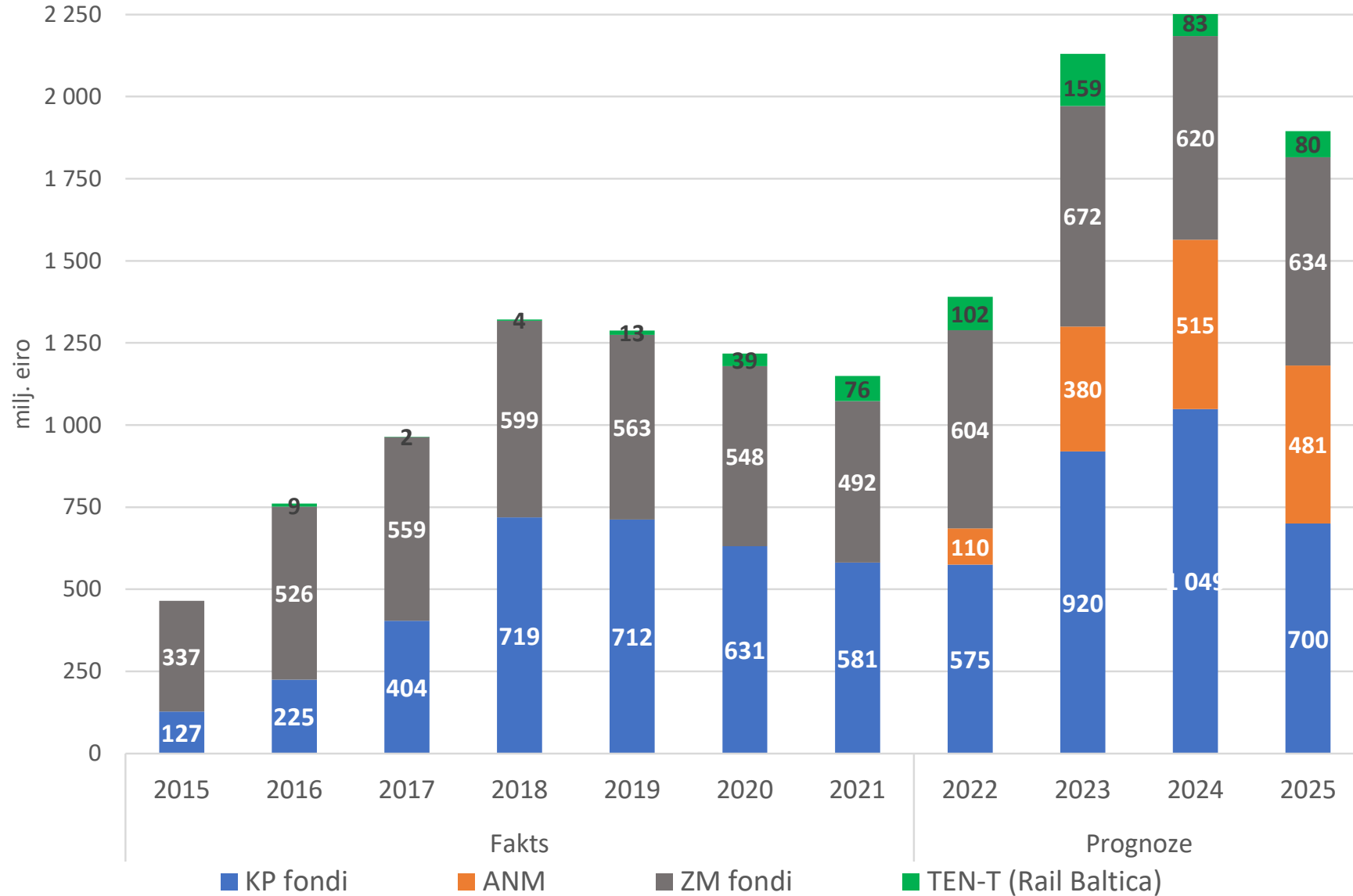
Vispārējās valdības komersantu bilances, milj. eiro

	2022	2023	2024	2025
Vispārējās valdības komersanti	-78.1	-184.0	-12.1	-6.0
Izmaiņas pret SP	111.8	-134.4	-23.1	2.9
Enerģijas publiskais tirgotājs (EM)	-30.5	-41.2	-30.6	-18.3
Izmaiņas pret SP	-9.2	-19.3	1.0	4.7
Pasažieru vilciens (SM)	-7.7	-121.4	-7.8	-1.6
Izmaiņas pret SP	97.5	-106.5	-12.2	22.0
RAKUS (VM)	-8.9	-6.5	0.3	0.9
Izmaiņas pret SP	4.7	-7.9	-2.1	-2.5
Rīgas satiksme (RD)	-24.5	-4.8	12.6	-5.8
Izmaiņas pret SP	15.4	3.5	-3.0	-17.4
Pārējie	-6.5	-10.1	13.3	15.6
Izmaiņas pret SP	3.4	-4.2	-6.8	-3.8

Finanšu ministrija

ES finansējuma izdevumu prognoze 2022.-2025.gadam

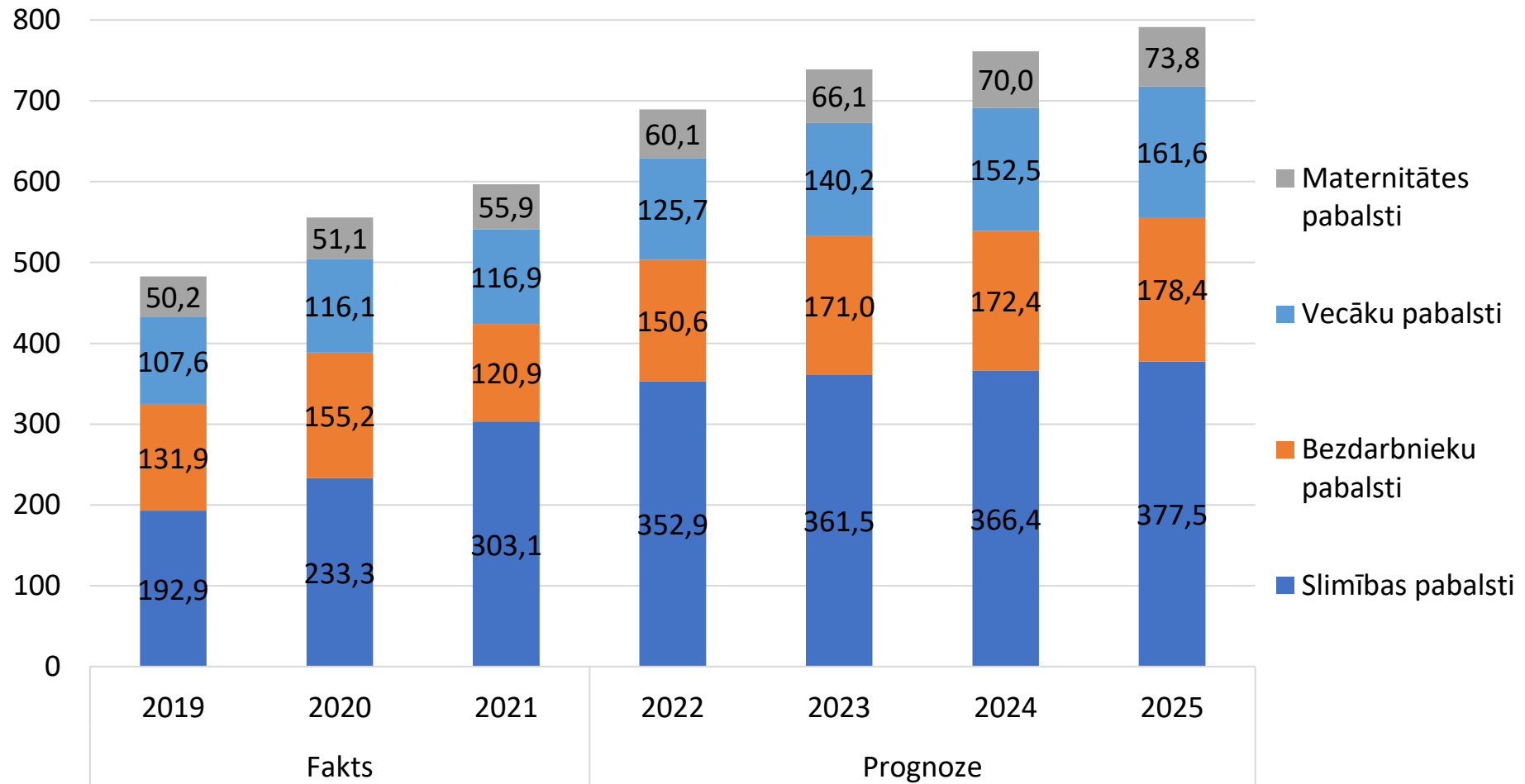

Datu avots: FM ES fondu sektors, ZM, SM

Finanšu ministrija

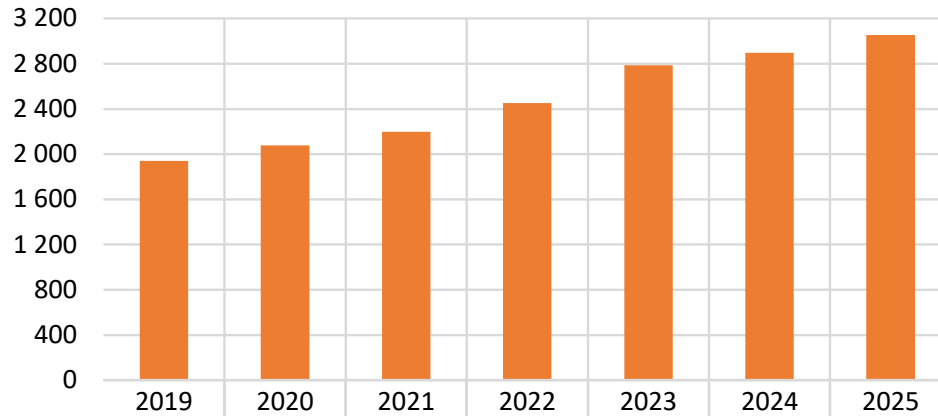
Valsts speciālā budžeta izdevumi lielākajiem sociālajiem pabalstiem, izņemot pensijas, milj. eiro

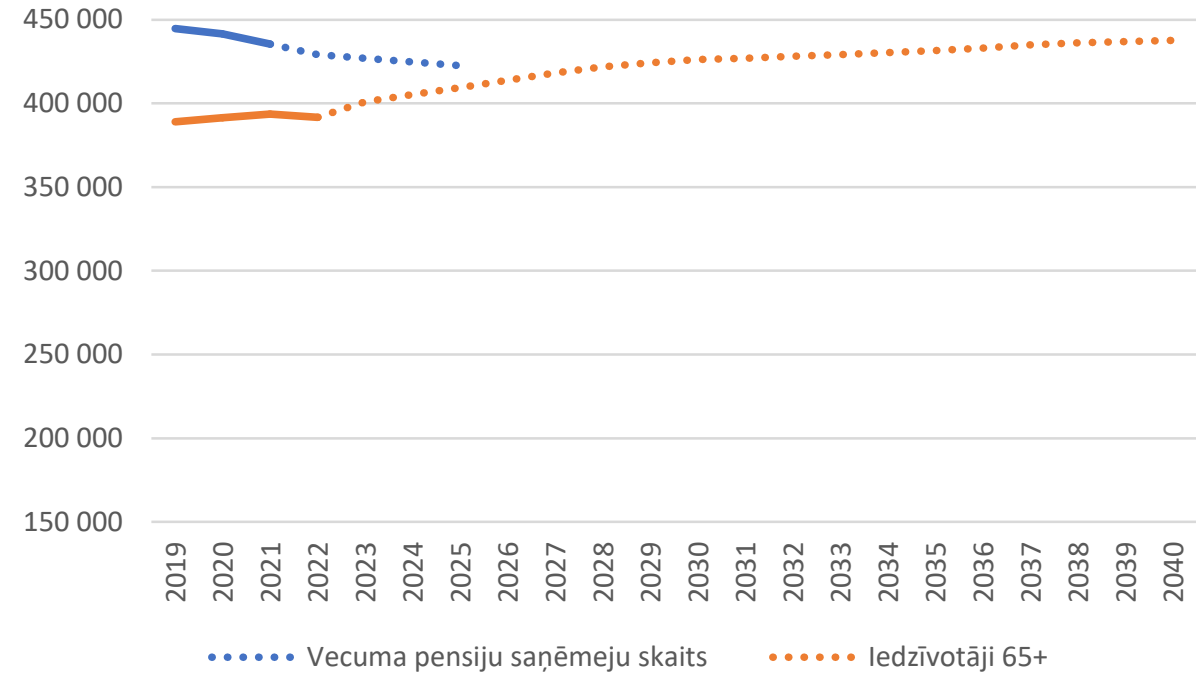

Finanšu ministrija

Valsts speciālā budžeta izdevumi vecuma pensijām

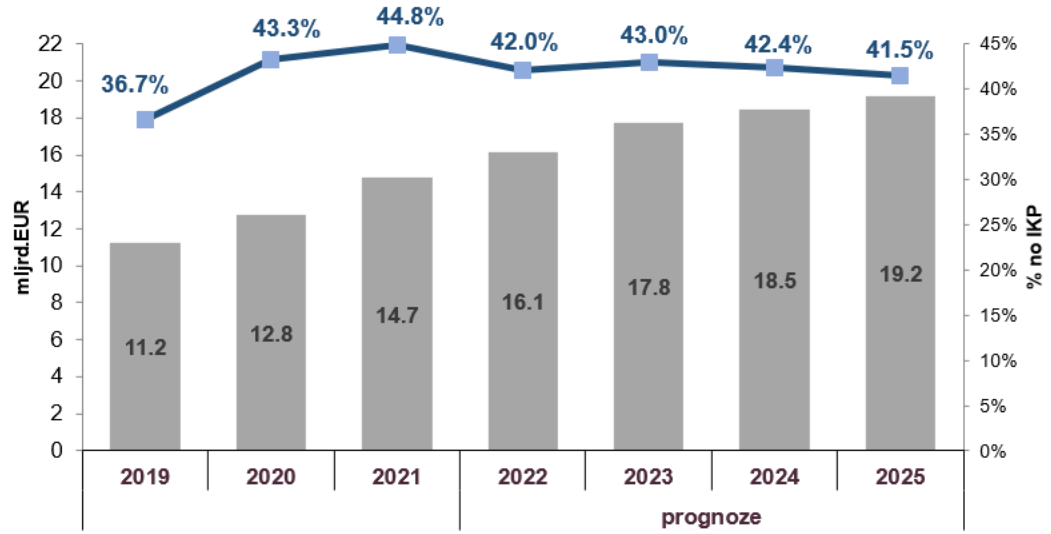
	Fakts			Prognoze			
Izdevumi, milj. eiro	1 940	2 079	2 199	2 452	2 787	2 897	3 054
Pieaugums		7,2%	5,8%	11,5%	13,6%	4,0%	5,4%
Saņēmēju skaits (vid. mēnesī)	444 571	441 597	435 522	429 214	426 925	424 747	422 639
Vidējais apmērs, eiro	364	392	421	476	544	568	602

Vispārējās valdības parāda attīstība

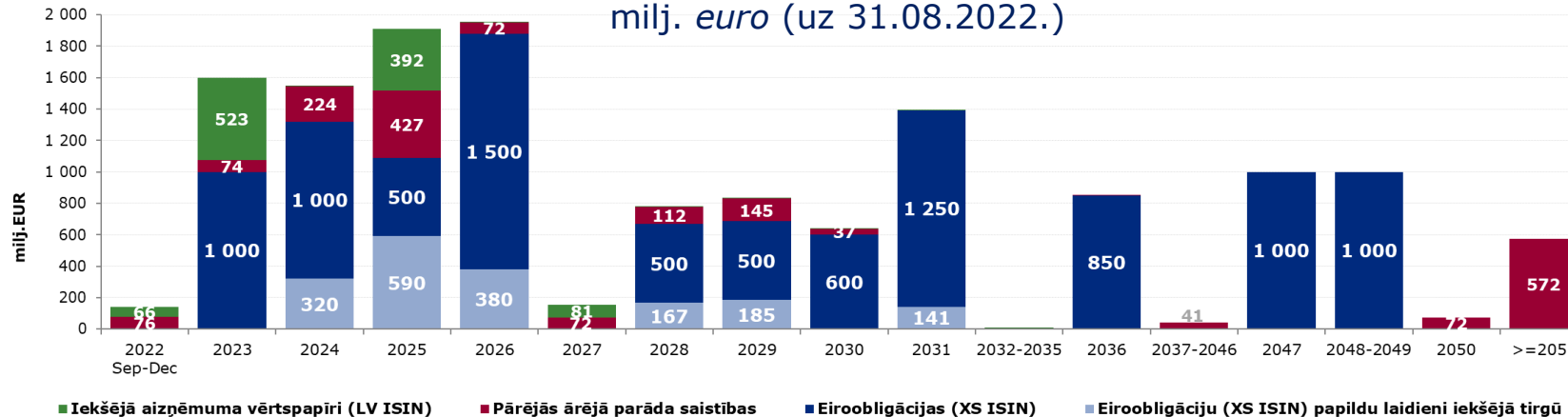
Vispārējās valdības parāda prognoze, % no IKP

- Vispārējās valdības parāda tendences turpina ietekmēt atbalsta pasākumu īstenošana gan Covid-19 uzliesmojuma ietekmes mazināšanai, gan energoresursu cenu strauja pieauguma ietekmes kompensēšanai.
- Sagaidāms, ka **vidējā termiņā vispārējās valdības parāda līmenis stabilizēsies ap 42% no IKP** un tiks ievērots Fiskālās disciplīnas likumā noteiktais parāda nosacījums.
- Nākamajos četros gados ir jāpārfinansē uzņemtās parādsaistības 7 mljrd. EUR apmērā. Ņemot vērā, ka kopš 2022.gada sākuma EUR procentu likmes ir būtiski palielinājušās, kas tieši ietekmē aizņemšanās izmaksas, vidējā termiņā pakāpeniski pieaugs parāda apkalpošanas izdevumi.

Centrālās valdības aizņēmumu atmaksas grafiks pēc nomināla,

milj. euro (uz 31.08.2022.)

Finanšu ministrija

Š.g. aprīlī MK apstiprinātā fiskālās politikas stratēģija 2023.-2025. gadam un tās aktualizēšana

Fiskālās disciplīnas likumā noteiktā minimālās plānojamās vispārējās valdības strukturālās bilances sasniegšana

Strukturālais deficīts tiek katru gadu samazināts par **1% no IKP 2023.gadā** un par 0,5% no IKP turpmākajos gados, līdz sasniedz vidēja termiņa budžeta mērķi

Ņemot vērā izmaiņas makroekonomisko rādītāju prognozēs ir pamats strukturālo deficītu **samazināt sākot ar 2023.gadu par 0,5% no IKP**, līdz sasniedz vidēja termiņa budžeta mērķi

Vienreizējie pasākumi (ārpus fiskālās telpas)

COVID -19

Izdevumi aizsardzībai un iekšējai drošībai, kas pārsniedz iepriekšējā gada līmeni (~~Aizsardzība un iekšējās drošības investīcijas~~)

Enerģijas cenu būtiskā pieauguma kompensācija

Fiskālās politikas stratēģija nodrošina:

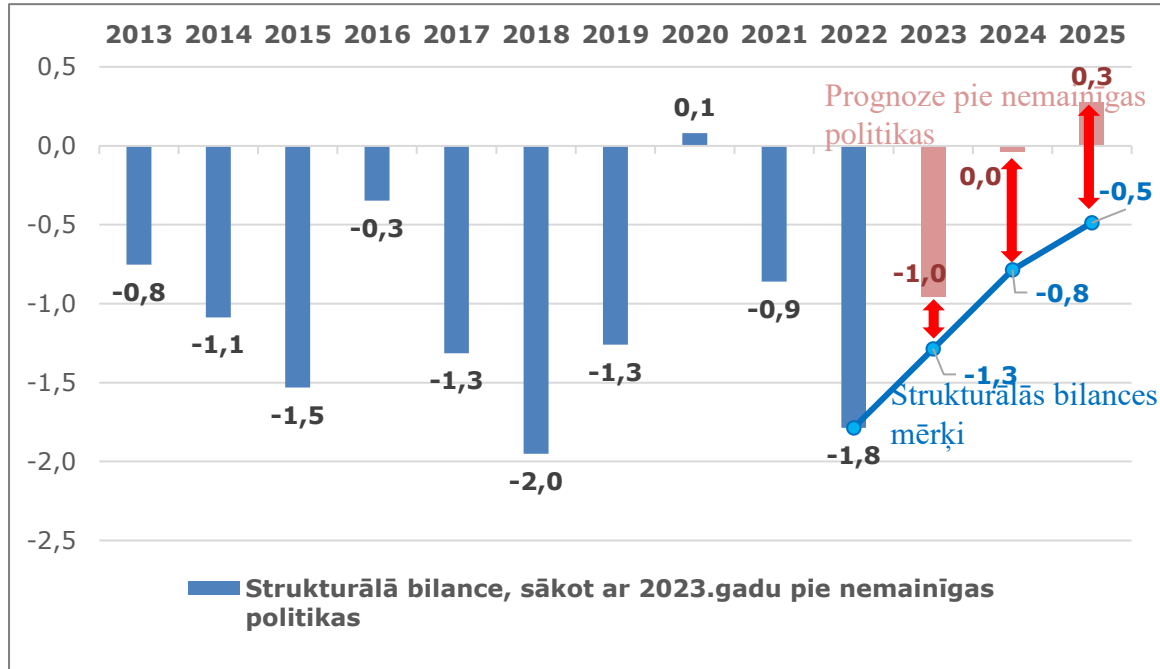
- **fiskālās telpas pieejamību;**
- Padomes fiskālās rekomendācijas izpildi

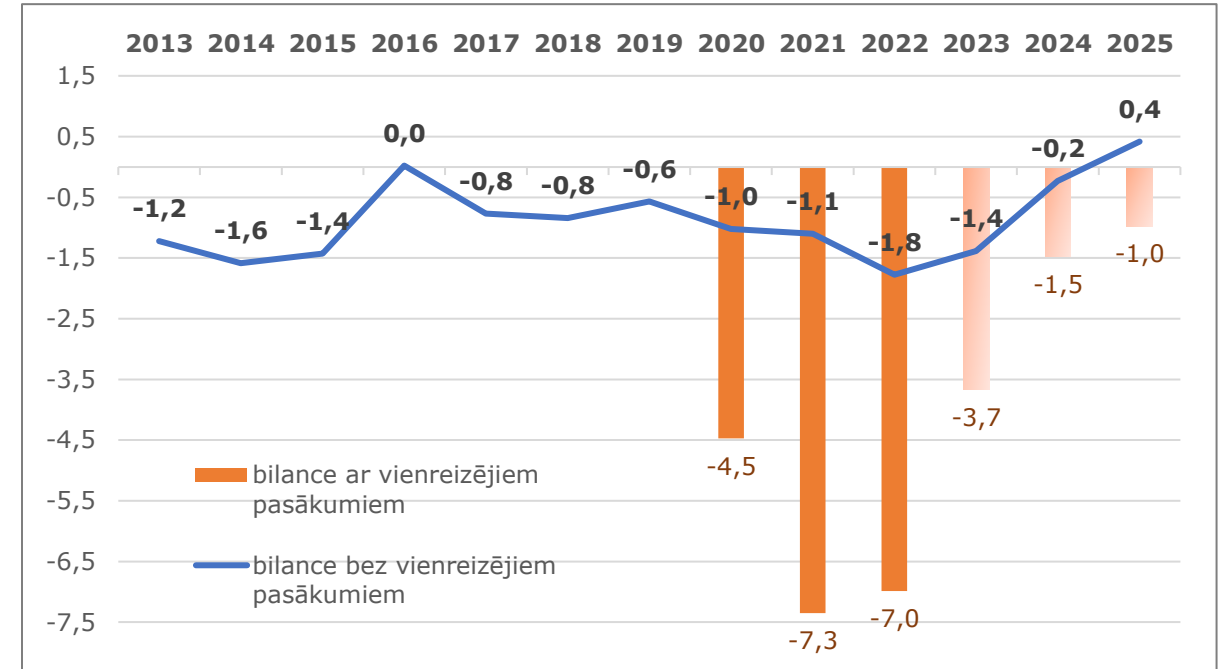
Finanšu ministrija

Strukturālās bilances mērķi un atbilstošā nominālā bilance

Strukturālā bilance

Nominālā bilance

Finanšu ministrija

Fiskālā telpa

	2023	2024	2025
Vispārējās valdības nominālās bilances prognoze pie nemainīgas politikas, % no IKP	-3,3	-0,7	-0,2
Izlaižu starpība, % no potenciālā IKP	-1,13	-0,51	0,37
Bilances cikliskā komponente, % no IKP	-0,43	-0,19	0,14
One-off un citi īslaicīgie pasākumi, kas iekļauti nemainīgas politikas scenārijā % no IKP, tai skaitā	-1,95	-0,50	-0,63
COVID-19 pandēmijas mazināšanas pasākumi	-0,19	0,00	0,00
Energijas cenas pieauguma mazināšanas pasākumi	-1,47	0,00	0,00
Aizsardzības un iekšējās drošības investīcijas	-0,30	-0,50	-0,63
Vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances prognozes nemainīgas politikas scenārijā, % no IKP	-1,0	0,0	0,3
Vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances mērķi, % no IKP	-1,3	-0,8	-0,5
Fiskālā nodrošinājuma rezerve, % no IKP	0,10	0,10	0,10
Fiskālā telpa, % no IKP	0,23	0,65	0,66
Fiskālā telpa, milj. euro	95,1	283,5	306,9

Finanšu ministrija

MK protokollēmuma projekts (1)

1. Pieņemt zināšanai finanšu ministra iesniegto informatīvo ziņojumu „Par makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta bilances prognozēm 2023.-2025.gadā”.
2. Pieņemt zināšanai, ka vispārējās valdības budžeta bilances prognožu pamatā ir Finanšu ministrijas izstrādātās un Fiskālās disciplīnas padomes 2022.gada 10.augustā apstiprinātās makroekonomisko rādītāju prognozes: iekšzemes kopprodukta pieaugums salīdzināmās cenās 2022. gadā 2,8%, 2023. gadā 1,0%, 2024. gadā 3,0% un 2025. gadā 3,4%; iekšzemes kopprodukta pieaugums faktiskajās cenās 2022. gadā 16,7%, 2023. gadā 7,7%, 2024. gadā 5,4% un 2025. gadā 6,1%; nominālais iekšzemes kopprodukts 2022. gadā 38 363 milj. *euro*, 2023. gadā 41 332 milj. *euro*, 2024. gadā 43 561 milj. *euro* un 2025. gadā 46 228 milj. *euro*; patēriņa cenu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 2022. gadā 16,5%, 2023. gadā 6,5%, 2024. gadā 1,0% un 2025. gadā 2,0%; nodarbinātības izmaiņas 2022. gadā 2,0%, 2023. gadā 0,0%, 2024. gadā -0,2% un 2025. gadā -0,3%.
3. Pieņemt zināšanai, ka vispārējās valdības budžeta bilance pie nemainīgas politikas tiek prognozēta 2023. gadā -1 378,8 milj. *euro* jeb -3,3% no IKP, 2024. gadā ir -318,8 milj. *euro* jeb -0,7% no IKP un 2025. gadā ir -98,6 milj. *euro* jeb -0,2% no IKP.

Finanšu ministrija

MK protokollēmuma projekts (2)

4. Atzīt par aktualitāti zaudējušu Ministru kabineta 2022. gada 12. aprīļa sēdes protokola nr.20, 45 § 4. punktu.
5. Noteikt šādu pārejas kārtību Fiskālās disciplīnas likumā noteiktā minimālās plānojamās vispārējās valdības strukturālās bilances sasniegšanai:
 - a. atzīt, ka Covid-19 pandēmija ir uzskatāma par globālu procesu, uz kuru attiecināms Fiskālās disciplīnas likuma 12. panta pirmās daļas 1. punkts;
 - b. atzīt, ka izdevumi, kas saistīti ar Covid-19 pandēmijas negatīvo seku mazināšanu, ir uzskatāmi par vienreizējiem pasākumiem vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances aprēķinā Fiskālās disciplīnas likuma 5. panta trešās daļas 3. punkta izpratnē;
 - c. atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra regula Nr. 1175/2011, ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu. 5. panta pirmajai daļai atzīt, ka Covid-19 pandēmijas izraisītā vispārējās valdības strukturālā deficīta pārsniegums pār Fiskālās disciplīnas likuma 10. pantā noteikto lielumu ir samazināms pakāpeniski par 0,5% no IKP turpmāk ik gadu līdz tiek sasniegts vidēja termiņa mērķis un visā pārsnieguma samazināšanas periodā ir piemērojams Fiskālās disciplīnas likuma 12. panta pirmās daļas 1. punkta nosacījums;
 - d. atzīt, ka izdevumi, kas saistīti ar aizsardzības un iekšējās drošības finansējuma palielinājumu virs 2022. gada līmeņa, ir uzskatāmi par vienreizējiem pasākumiem vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances aprēķinā Fiskālās disciplīnas likuma 5. panta trešās daļas 3. punkta izpratnē un ir pakāpeniski amortizējami fiskālajā telpā piecu gadu laikā;

Finanšu ministrija

MK protokollēmuma projekts (3)

- e. atzīt, ka izdevumi, kas saistīti ar enerģijas cenu būtiskā pieauguma kompensācijas pasākumiem 2021. un 2022. gada, ir uzskatāmi par vienreizējiem pasākumiem vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances aprēķinā Fiskālās disciplīnas likuma 5. panta trešās daļas 3. punkta izpratnē. Turpmākajos gados šie izdevumi ir atzīstami par vienreizējiem pasākumiem, ja enerģijas cenu kāpums atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra regulas Nr. 1175/2011, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu 5. panta pirmajai daļai ir uzskatāms par "ārkārtējiem apstākļiem, ko attiecīgā dalībvalsts nevar kontrolēt un kam turklāt ir liela ietekme uz vispārējās valdības finansiālo stāvokli".
6. Pieņemt zināšanai, ka fiskālā telpa 2023. gadā ir 95,1 milj. *euro*, 2024. gadā ir 283,5 milj. *euro* un 2025. gadā ir 306,9 milj. *euro*, neskaitot vienreizējos pasākumus.
7. Pieņemt zināšanai Finanšu ministrijas izstrādāto makroekonomiskās attīstības pesimistisko scenāriju, kas paredz iekšzemes kopprodukta pieaugumu salīdzināmās cenās 2022. gadā 2,6%, 2023. gadā -2,1%, 2024. gadā 1,5% un 2025. gadā 3,4%.

Finanšu ministrija